

Άγιος Τύχωνας του Ζαντόνσκ - Χρυσόστομος της Ρωσίας (Σέργιος Γοβορούν)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Αυγούστου 13, 2017

Α' Σύντομος βίος

Ο Άγιος Τύχων του Ζαντόνσκ δικαίως θεωρείται ο Χρυσόστομος της Ρωσίας. Όλα τα έργα του είναι γεμάτα από ζωντανή εμπειρία της κοινωνίας με το Χριστό που εκφράζεται με μια πολύ ζωντανή και ποιητική γλώσσα η οποία κυριολεκτικά ευωδιάζει μ' αυτή την εμπειρία. Είναι ο θεωρητικότερος εκκλησιαστικός συγγραφέας της Ρωσίας. Τα έργα του συναρπάζουν τον αναγνώστη και με ένα θαυμαστό τρόπο τον μούν στις θείες εμπειρίες του συγγραφέα.

Παιδικά χρόνια

Ο Άγιος Τύχων (κατά κόσμον Τιμόθεος Σοκολώφ) γεννήθηκε το 1724 στο χωριό Κόροτσκ του νομού του Νόβγκοροντ στην οικογένεια του διακόνου Σαβελλίου.

Η οικογένειά του ήταν μεγάλη. Ο Τιμόθεος είχε άλλους τρεις αδελφούς και δύο αδελφές. Ο πατέρας του πέθανε πολύ νωρίς και γι' αυτό ο Τιμόθεος δεν τον θυμόταν. Η οικογένεια ζούσε μέσα σε μεγάλη φτώχεια. Γι' αυτό ο Τιμόθεος αναγκάστηκε από νωρίς να αρχίσει να δουλεύει σ' έναν πλούσιο αγρότη, που του έδινε για αμοιβή μόνο λίγο ψωμί.

Τότε στο Νόβγκοροντ άνοιξε μια καινούργια Ιερατική Σχολή, όπου εγγράφηκε και ο Τιμόθεος. Σε λίγο χρόνο πέθανε η μητέρα του. Τις σπουδές του ο Τιμόθεος πραγματοποίησε με έξοδα του δημοσίου, γι' αυτό πάντοτε είχε μεγάλη ανάγκη. Ο ίδιος θυμόταν ότι όταν έπαιρνε το ψωμί του, έτρωγε μόνο το μισό και το άλλο μισό το πούλαγε για να αγοράζει κεριά να μπορεί να διαβάζει.

Στην Ιερατική Σχολή ο Τιμόθεος υπέφερε από τις κοροϊδίες και τα πειράγματα των συμμαθητών του. Όπως διηγείται ο ίδιος: «Οι συμμαθητές μου βγάζανε τις βέργες από παλαιά τσαρούχια και μετά γέλαγαν με μένα και με έσειαν με αυτές τις βέργες, ψάλλοντας Μεγαλύνομέν σε... Όταν χειροτονήθηκα επίσκοπος και ήρθα στο Νόβγκοροντ, οι ίδιοι μ' επισκέφθηκαν για να πάρουν, κατά την συνήθεια, ευλογία. Τότε τους είπα: Εσείς, αδελφοί, τότε όταν ήμασταν παιδιά στην Ιερατική Σχολή, με περιγελούσατε και με σείατε με τις βέργες από τα παλαιά τσαρούχια, και τώρα θα με θυμιατίσετε με θυμιατό - επειδή μερικοί από αυτούς ήταν ιερείς και άλλοι διάκονοι. Και αυτοί μου είπαν: συγχώρησέ μας Δέσποτα άγιε. Και εγώ τους είπα:

Αστειεύομαι, αδελφοί μου».

Δάσκαλος στην Ιερατική Σχολή

Στην Ιερατική Σχολή ο Τιμόθεος παρουσίασε τόσες ικανότητες στα μαθήματα, ώστε πριν ακόμη να τελειώσει τις σπουδές του η Διεύθυνση να τον διορίσει δάσκαλο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Και όταν αποφοίτησε από την Σχολή τον Ιούλιο του 1754, επίσημα πια διορίστηκε δάσκαλος της ρητορικής.

Στις 10 Απριλίου του 1758 εκάρη μοναχός με το όνομα Τύχων. Στις 27 Αυγούστου του ιδίου έτους διορίστηκε δάσκαλος της φιλοσοφίας. Τη 13η Ιανουαρίου του 1759 έγινε επιθεωρητής της Ιερατικής Σχολής. Την 26η Αυγούστου του ιδίου έτους εγκαταστάθηκε στην επισκοπή της Τβερ, όπου τοποθετήθηκε ηγούμενος της Ιεράς Μονής Ζόλτικοβ και αργότερα της Ιεράς Μονής Ότροτς. Ταυτόχρονα εκτελούσε χρέη σχολάρχη και δασκάλου της θεολογίας στην Ιερατική Σχολή της Τβερ.

Έξι χρόνια στην έδρα του επισκόπου

Ο ίδιος ο Άγιος διηγείται πώς εξελέγη επίσκοπος: «Όταν ήμουν ηγούμενος στην Τβερ και υπάλληλος στο αρχιερατικό γραφείο και σχολάρχη της ιερατικής Σχολής, την ημέρα του Αγίου Πάσχα συλλειτούργησα στον καθεδρικό ναό με τον επίσκοπο Αθανάσιο. Και λοιπόν τι συνέβη; Όπως και πάντοτε στη Θεία Λειτουργία, την οποία εκτελεί αρχιερέας, την ώρα του Χερουβικού, όταν ο αρχιερέας βγάζει μερίδες από το πρόσφορο υπέρ υγείας, πλησίασα το θυσιαστήριο και είπα: Μνήσθητί μου, Δέσποτα Άγιε. Ο αρχιερέας έπρεπε να πει: Της ιερωσύνης σου, αλλά αντί αυτού είπε: Της αρχιερωσύνης σου μνησθεί Κύριος ο Θεός εν τη βασιλεία αυτού. Μετά χαμογέλασε και μου είπε: Να σας ευλογήσει ο Θεός να γίνετε επίσκοπος. Μετά έμαθα ότι την ίδια μέρα του Πάσχα στην Πετρούπολη ο Πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου, ο Μητροπολίτης Δημήτριος Σέτσενοβ, μαζί με τον Επιφάνιο της Σμολένσκ, πραγματοποίησαν εκλογή νέου επισκόπου με τη μέθοδο της κληρώσεως. Είχαν γράψει επτά ονόματα. Τότε ο επίσκοπος της Σμολένσκ πρότεινε στο Μητροπολίτη: Επιτρέψτε να γράψουμε ακόμη ένα όνομα, του σχολάρχη της Τβερ Τύχωνα. Ο Δημήτριος όμως αντέτεινε: Είναι ακόμη πολύ νέος. Δεν ήρθε ο καιρός του. Όμως γράψε το, - είπε στον υπηρέτη του. Και το όνομά μου ήταν όγδοο. Τράβηξαν κλήρο τρεις φορές και κάθε φορά έβγαινε το δικό μου όνομα. Ο μητροπολίτης τότε είπε: Λοιπόν, έτσι θέλει ο Θεός, να γίνει επίσκοπος. Τον ήθελα όμως για αλλού. Αργότερα ο μητροπολίτης μου εκμυστηρεύθηκε ότι ήθελε να με κάνει ηγούμενο της Λαύρας του Αγίου Σεργίου».

Με αυτό τον τρόπο ο Άγιος Τύχων χειροτονήθηκε στις 13 Μαΐου του 1761 στην Αγία Πετρούπολη χωρεπίσκοπος της επισκοπής της Νόβγκοροντ, σε ηλικία 37 χρονών. Στις 3 Φεβρουαρίου του 1763 έγινε επίσκοπος της Βορόνεζ, όπου υπηρέτησε 4 χρόνια και 7 μήνες. Με μεγάλο ζήλο εκτελούσε τα καθήκοντά του στην έδρα αυτή. Μεριμνούσε για τη βελτίωση της πνευματικής καταστάσεως της επισκοπής του. Υπέδειξε π.χ. στους ιερείς να έχει ο καθένας μαζί του το Ιερό Ευαγγέλιο και να το διαβάζει συχνά. Φρόντιζε οι ιερείς του να τελούν ορθά τα ποιμαντικά και ιερατικά τους καθήκοντα. Ίδρυσε στη Βορόνεζ μια Ιερατική σχολή και πολλά κατώτερα εκκλησιαστικά σχολεία σε διάφορες πόλεις. Φρόντιζε με εξαιρετικό ζήλο το ποίμνιό του. Του άρεσε πολύ να κηρύττει το λόγο του Θεού.

Ο μητροπολίτης του Κιέβου Ευγένιος Μπολχοβίτινοβ, ο οποίος πρώτος συνέταξε το βίο του Αγίου Τύχωνος, έγραψε σχετικά για τη δράση του Αγίου στην έδρα του: *Ο Άγιος «ποτέ δεν ήταν αργόσχολος, και όταν χρειαζόταν να εκτελέσει το ποιμαντικό καθήκον του, συχνά περνούσε τις νύχτες του χωρίς ύπνο και δεν επέτρεπε στον εαυτό του να αναπαυθεί προτού να τελειώσει τη δουλειά του. Το πρωί συνήθως ασχολούνταν με υποθέσεις της επισκοπής και έδειχνε άριστη αμεροληψία στις κρίσεις του. Το απόγευμα, μετά από σύντομο ύπνο, σχεδόν πάντοτε μέχρι τα μεσάνυχτα συνέτασσε τις νουθεσίες και τους λόγους του για τους ιερείς και το λαό. Αντί να ξεκουράζεται, μελετούσε τους Αγίους Πατέρες και ιδιαίτερα το Χρυσόστομο... Πάντοτε ήταν πολύ προσιτός στους φτωχούς. Η ευαίσθητη καρδιά του δεν ασχολούνταν με τίποτε άλλο τόσο πολύ όσο με το να βοηθήσει τους φτωχούς και να παρηγορεί τους θλιμμένους. Γι' αυτόν δεν ήταν αρκετό να δέχεται συχνά τους φτωχούς στο σπίτι του, αλλά κάθε φορά το Πάσχα, τα Χριστούγεννα και κάποιες άλλες ημέρες, π.χ. την Κυριακή των Απόκρεω, έστελνε χρήματα στα φτωχοκομεία, τις φυλακές και αλλού. Μερικές φορές ο ίδιος φορούσε ένα απλό μοναχικό ράσο και το βράδυ επισκεπτόταν τις φυλακές. Όταν έδινε στους κρατούμενους βοήθεια, τους απηύθυνε ταυτόχρονα νουθεσίες και τους παρηγορούσε».*

Όμως από τα παιδικά του χρόνια ο Άγιος Τύχων αγάπησε την ερημική ζωή, γι' αυτό κουραζόταν πολύ από την εκτέλεση των αρχιερατικών του καθηκόντων. Ο ίδιος έλεγε: *«Εάν ήταν δυνατόν, θα αποχωρούσα από την αρχιερωσύνη μου. Και όχι μόνο από την αρχιερωσύνη, αλλά και από την κουκούλα και το μανδύα μου και θα έλεγα στους άλλους ότι είμαι απλός αγρότης και θα έφευγα στο πιο μακρινό μοναστήρι και θα εκτελούσα εκεί οποιαδήποτε δουλειά: θα έκοβα ξύλα, θα έφερνα νερό, θα κοσκίνιζα αλεύρι, θα έφτιαχνα ψωμί και λοιπά. Αλλά το κακό είναι ότι αυτό είναι αδύνατο στη Ρωσία».* Επίσης πολλές φορές μιλούσε για το Άγιο Όρος: *«Πολλοί αδελφοί μας επίσκοποι έχουν αφήσει τις επισκοπές τους και μένουν εκεί στα μοναστήρια στη μοναξιά».*

Στις Μονές της επισκοπής της Βορόνεζ

Τελικά ο Άγιος Τύχων κατάφερε να αποσυρθεί από την έδρα του. Εκτός από την αγάπη του για τον ερημικό βίο άλλος σοβαρός λόγος που τον ώθησε στην απομάκρυνσή του από την επισκοπή ήταν η υγεία του. Στα μέσα του 1767 απηύθυνε στην Ιερά Σύνοδο μια αίτηση παραίτησεως, η οποία ικανοποιήθηκε προς το τέλος του ίδιου έτους.

Ο Άγιος εγκαταστάθηκε στην αρχή στην Ιερά Μονή της Τόλσεβοκ και μετά στη Μονή της Ζαντόνσκ, όπου εγκαταβίωσε παραπάνω από 13 χρόνια, μέχρι την κοίμησή του.

Αυτή η περίοδος ήταν η πιο καρποφόρα στη ζωή του, και από πνευματική και από συγγραφική άποψη. Στην αρχή όμως είχε κάποιους πειρασμούς. Τον πρώτο χρόνο της ζωής του στο μοναστήρι τον κατέλαβε ανία και μελαγχολία. Τον ενοχλούσε ο λογισμός ότι παίρνει την σύνταξή του χωρίς να το αξίζει και ότι θα μπορούσε κι άλλο να ωφελήσει το ποίμνιό του. Ο λογισμός τον έσερνε πάλι στην έδρα του. Πολεμώντας αυτόν τον λογισμό, μερικές φορές αισθανόταν τόσο άσχημα, ώστε ολόκληρες μέρες να μην βγαίνει από το κελί του. Μετά πάροδο ενός έτους, μια μέρα ήταν ξαπλωμένος στο κρεβάτι του και σκεφτόταν για το ίδιο θέμα. Ξαφνικά σηκώθηκε και κραύγασε αποφασιστικά: «Κύριε! Ακόμη κι αν πεθάνω, δεν θα φύγω». Και από τότε ο λογισμός αυτός υποχώρησε και δεν τον ενοχλούσε πια τόσο πολύ.

Για την ζωή του Αγίου την περίοδο αυτή μας διηγούνται δύο πρόσωπα που έζησαν κοντά του. Ο πρώτος ήταν ο υπηρέτης του Βασίλειος Ιβάνοβιτς Τσεμποταρέβ, και ο άλλος ο Ιβάν Ευθύμωφ (αργότερα εκάρη μοναχός με το όνομα Τύχων) που έζησε κοντά στον Άγιο ιδιαίτερα στη δεύτερη περίοδο παραμονής του στη Μονή.

Ο πρώτος γράφει ότι ο Άγιος Τύχων είχε τη συνήθεια την ώρα γεύματος να ακούει αναγνώσματα από την Παλαιά Διαθήκη. Κατά την διάρκεια της ανάγνωσης πολύ σπάνια δεν έκλαιγε, ιδιαιτέρως δε όταν διάβαζαν το βιβλίο του προφήτη Ησαΐα. Μερικές φορές παρακαλούσε τον αναγνώστη μοναχό να ξαναδιαβάσει το ίδιο κεφάλαιο και τότε άφηνε το κουτάλι του και έκλαιγε.

«Είχε την συνήθεια - γράφει ο Βασίλειος Τσεμποταρέβ - να περνάει τις νύχτες του χωρίς ύπνο και πήγαινε στο κρεβάτι μόνο τα ξημερώματα. Τη νύχτα έκανε προσευχές με μετάνοιες. Και οι προσευχές του δεν ήταν ψυχρές, αλλά πολύ θερμές και προέρχονταν από συντριβή της καρδιάς, γι' αυτό και πολλές φορές φώναζε δυνατά: Κύριε ελέησον! Ζωοδότα ελέησον!

Το καλοκαίρι του άρεσε να κάνει περιπάτους στον κήπο του μοναστηριού ή πίσω από το μοναστήρι. Μου είπε να τον ενοχλώ μόνο σε περιπτώσεις ακραίας ανάγκης, όμως και τότε, προτού τον πλησιάσω, έπρεπε να βήχω. Έτσι και έκανα. Αλλά μια φορά

συνέβη το εξής: Ενώ αυτός βρισκόταν στον κήπο, εγώ έβηξα πολύ αλλά δεν τον πλησίασα. Ήταν τόσο πολύ βυθισμένος στον εαυτό του, και δεν με άκουσε. Στεκόταν γονατισμένος με το πρόσωπο στραμμένο προς την Ανατολή και τα χέρια του υψωμένα προς τους ουρανούς. Τον πλησίασα και είπα: Σεβασμιώτατε! Και εκείνος τρόμαξε πολύ και τον περιέλουσε κρύος ιδρώτας. Μου είπε: Η καρδιά μου μέσα μου σκιρτά σαν περιστέρι. Σου έχω πει να μη με πλησιάζεις χωρίς να βήχεις...

Πουθενά και ποτέ δεν πήγαινε χωρίς Ψαλτήρι, αλλά πάντοτε το είχε στον κόρφο του, επειδή ήταν μικρό σε μέγεθος. Τελικά το έμαθε απέξω. Αυτό το Ψαλτήρι μετά το χάρισε σ' εμένα. Στον δρόμο, όπου πήγαινε, πάντοτε διάβαζε το Ψαλτήρι και μερικές φορές το έψελνε δυνατά. Ακόμη μου έδειχνε ορισμένους στίχους ή εξηγούσε κάποιο απόσπασμα. Κάθε μέρα πήγαινε στη Θεία Λειτουργία και έψελνε. Σπάνια έψελνε χωρίς δάκρυα. Είχε ειδικό χάρισμα των δακρύων, και τα μάτια του πάντοτε ήταν δύο πηγές. Πολύ σπάνια χαμογελούσε για κάτι, και μετά αμέσως έλεγε: Κύριε, συγχώρησέ με, αμάρτησα ενώπιόν σου ο κολασμένος.

Στο μοναστήρι της Τόλσεβσκ τα μεσάνυχτα μόνος του έκανε το γύρο της εκκλησίας και ανέπεμπε γονατιστός θερμές προσευχές μπροστά σε κάθε πόρτα. Και είμαι μάρτυρας τούτου. Τότε διάβαζε το Δόξα εν υψίστοις Θεώ και λοιπά, όπως και τους ιερούς ψαλμούς. Μπροστά στη δυτική πόρτα προσευχόταν περίπου μισή ώρα και παραπάνω, και μετά γρήγορα επέστρεφε στο κελί του. Εκεί (στο μοναστήρι της Τόλσεβσκ) είχε περισσότερους κόπους, μερικές φορές και ξύλα έκοβε ο ίδιος... Μια φορά έκανε περίπατο πίσω από το μοναστήρι και, όταν μπήκε στο κελί, μου είπε: Βρήκα στο δάσος ένα δοκάρι από το οποίο θα έχουμε δύο ή περισσότερα φορτώματα ξύλα. Πάρε τσεκούρι και έλα να το κόψουμε, επειδή αγοράζουμε τα ξύλα. Πήγαμε στο δάσος και αρχίσαμε να κόβουμε. Και αυτός ξεντύθηκε και έμεινε με ένα πουκάμισο και μου είπε: Κουράστηκα πολύ και δίψασα. Πήγαινε στο μοναστήρι και φέρε μου ένα «κβας». Έτσι μας έδινε παράδειγμα φιλοπονίας. Τον πείραζε περισσότερο απ' οτιδήποτε άλλο, όταν ερχόταν σ' εμάς στο Ζαντόνσκ και μας έβλεπε αργόσχολους. Συχνά μας έλεγε: Όποιος ζει στην αργία, αμαρτάνει ασταμάτητα».

Σύμφωνα με τις αναμνήσεις του Βασιλείου Τσεμποταρέβ, ο Άγιος Τύχων ήταν ακτήμων και δεν είχε στο κελί του τίποτε περιττό, παρά μόνο τα τελείως απαραίτητα. Για κλινοστρωμνή χρησιμοποιούσε μόνο ένα μικρό χαλί και δύο μαξιλάρια. Δεν είχε κουβέρτες και σκεπαζόταν με γούνα από προβιά. Είχε μόνο ένα ράσο από τσόχα. Επίσης πρόσεχε πολύ να μη δεθεί ο νους του με κάποιο φθαρτό πράγμα. Μερικές φορές συνέβαινε, όταν ερχόταν από την Θεία Λειτουργία και ο Βασίλης άρχιζε να τακτοποιεί το ράσο του, να το παίρνει από τα χέρια του και να το πετάει, λέγοντας: Άφησέ το, αδελφέ, γρήγορα στρώσε τραπέζι επειδή πεινάω. Στο κελί του δεν είχε κάποιο διακοσμητικό αντικείμενο, εκτός από πίνακες με ζωγραφισμένα τα Πάθη του Κυρίου.

Το πρώτο θέμα για το οποίο συνεχώς μιλούσε και σκεφτόταν ήταν ο θάνατος. Γι' αυτό πάνω από το κρεβάτι του, από την πλευρά των ποδιών, είχε έναν πίνακα όπου ήταν ζωγραφισμένος ένας ασπρομάλλης γέροντας μέσα σε φέρετρο, ντυμένος στα μαύρα. Ο Άγιος συχνά κοίταζε αυτόν τον πίνακα και έλεγε: «*Γνώρισόν μοι Κύριε το πέρας μου και τον αριθμόν των ημερών μου τις εστιν ίνα γνω τι υστερώ εγώ*» (Ψαλμ. 38, 5). Πολύ συχνά, μέρα - νύχτα, επαναλάμβανε ο Άγιος αυτόν το στίχο, και πάντοτε από τα μάτια του ανάβλυζαν δάκρυα. Επίσης, σύμφωνα με τις πληροφορίες του Ιβάν Ευθύμωφ, τέσσερα ή πέντε χρόνια πριν από το θάνατό του ο Άγιος είχε κατασκευάσει ένα φέρετρο, το οποίο τοποθέτησε σ' ένα μικρό και κρυφό δωμάτιο. Και πολύ συχνά ο Άγιος ερχόταν εκεί και έκλαιγε επί πολύ χρόνο.

Ο Άγιος είχε διακεκριμένο χάρισμα λόγου, το οποίο μαρτυρούν όλα τα έργα του. Ο ίδιος ο Ευθύμωφ διηγείται για το πώς γράφθηκαν τα συγγράμματά του: «*Όταν μερικές φορές έγραφα κάτι στο κελί του καθ' υπαγόρευση, τα λόγια έτρεχαν από τα χείλη του τόσο γρήγορα, ώστε δεν τα προλάβαινα. Και όταν το Άγιο Πνεύμα δεν ενεργούσε μέσα του ως συνήθως, η σκέψη του γινόταν λιγότερο βαθιά και ο ίδιος βυθιζόταν στο στοχασμό. Τότε με έστειλε στο κελί μου και ο ίδιος γονατισμένος ή ξαπλωμένος στο πάτωμα με δάκρυα προσευχόταν στον Θεό να του στείλει το Πανενεργό Πνεύμα. Και όταν μετά πάλι με φώναζε, άρχιζε να ομιλεί τόσο γρήγορα, ώστε το χέρι μου δεν προλάβαινε να γράφει*».

Όταν έμενε στο μοναστήρι, ο Άγιος δεν τελούσε τη Θεία Λειτουργία ο ίδιος αλλά απλώς κοινωνούσε, και μάλιστα πολύ συχνά. Ακόμη πιο συχνά κοινωνούσε, όταν ήταν άρρωστος πριν το θάνατό του. Μετά από τη Θεία Κοινωνία όλη την ημέρα ήταν πολύ χαρούμενος και μάλιστα μερικές φορές έλεγε: «*Ιβάν, είμαι μεθυσμένος*».

Ήταν πολύ εύσπλαχνος και σχεδόν όλα τα χρήματα που έπαιρνε ως σύνταξη ή του έδιναν οι δωρητές του, τα μοίραζε στους φτωχούς. Μερικές φορές έμενε χωρίς λεφτά. Τότε, εάν έρχονταν και άλλοι φτωχοί, παρακαλούσε τον Βασίλειο να πάει στην πόλη και να δανειστεί από γνωστούς τους χρήματα για να τα δώσει στους φτωχούς. Ακόμη και τα ρούχα και τα πράγματα, που του δώριζαν οι άλλοι, δεν τα άφηνε για τον εαυτό του, αλλά τα μοίραζε στους φτωχούς.

Όπως στην επισκοπική έδρα του, έτσι και στο μοναστήρι ο Άγιος δεν ξεχνούσε ποτέ εκείνους που βρίσκονταν στη φυλακή. Πολλές φορές επισκεπτόταν τους κρατούμενους στην Ελέτς και το Ζαντόνσκ. Τους βοηθούσε και με χρήματα και με πνευματικές νουθεσίες. Οι κρατούμενοι στο Ζαντόνσκ ζούσανε με δαπάνες του Αγίου.

«*Μια φορά - διηγείται ο Βασίλης Τσεμποταρέβ - τον Μάη, μου είπε: Οι Πράξεις των Αποστόλων γράφουν ότι οι χριστιανοί της Αντιόχειας είχαν μαζέψει ελεημοσύνη και την έστειλαν στους φτωχούς χριστιανούς των Ιεροσολύμων. Έτσι και εγώ θέλω να*

σε στείλω στο χωριό Κόροτσκ (πατρίδα του Αγίου) στον αδελφό μου Ευθύμιο, με χρήματα, επειδή εκεί ζούνε πολλοί φτωχοί άνθρωποι. Να τα μοιράσετε μαζί με τον αδελφό μου και θα έχεις από το Θεό μεγάλη αμοιβή».

Εκείνα τα χρόνια ένας επίσκοπος στη Ρωσία είχε μεγάλη, μάλιστα και κοσμική, εξουσία και θεωρούνταν κατά κάποιο τρόπο άρχοντας - πράγμα που δεν ίσχυε ήδη τον επόμενο ΙΘ' αιώνα. Όμως, παρ' όλα αυτά, ο Άγιος Τύχων υπέφερε πολύ από τους απλούς μοναχούς στο μοναστήρι και μάλιστα από τους υπηρέτες - πράγμα ανήκουστο, όπως είπαμε, για εκείνη την εποχή. Τον κοροΐδευαν και τον αδικούσαν, επειδή αυτός είχε άλλο πνεύμα και επειδή συχνά έλεγε την αλήθεια σ' εκείνους που ζούσαν ασεβώς. Αναφερόμενος σ' όλες αυτές τις κοροΐδιες και τα πειράγματα ο Άγιος έλεγε: «Ο Θεός θέλει να με περιγελούν ακόμη και οι υπηρέτες. Και είμαι άξιος τούτου λόγω των αμαρτιών μου. Αλλά δεν αρκεί και αυτό». Μετά χαμογελούσε και έλεγε: «Δεν είναι δύσκολο καθόλου να τους τιμωρήσω. Ακόμη και τον ηγούμενο. Αλλά δεν θέλω να εκδικούμαι κανένα. Η συγχώρηση είναι καλύτερη από την εκδίκηση». Και ευεργετούσε πολύ ακόμη και τους υβριστές του: τους έδινε ψωμί, χρήματα και άλλα πράγματα.

Επίσης, όταν κάποιος ήθελε να τιμωρήσει τους υβριστές του ή οποιονδήποτε άλλον, ο Άγιος του το απαγόρευε πολύ αυστηρά.

Για την ακακία και την ταπείνωση του Αγίου διηγούνται το εξής: Μεταξύ των αντιγραφών των έργων του ο Άγιος είχε και ένα δόκιμο μοναχό της Μονής του Ζαντόνσκ. Μια φορά, όταν αυτός έγραφε κάτι στο κελί του Αγίου, τον χρειάστηκε για κάποιο πράγμα ο ηγούμενος και έστειλε έναν μοναχό να τον φωνάξει. Ο Άγιος είπε ότι ο δόκιμος θα τελειώσει και θα έρθει αμέσως. Τότε ο ηγούμενος πάλι έστειλε να τον καλέσουν. Ο μοναχός αυτός έσπευσε στον ηγούμενο και πίσω του ακολούθησε ο Άγιος, για να προστατέψει το μοναχό σε περίπτωση που θα τον κατσάδιαζε ο ηγούμενος. Όταν πλησίασε, άκουσε θόρυβο και τις ύβρεις του ηγουμένου. Άνοιξε την πόρτα και, δεν πρόλαβε να κάνει ένα βήμα, και εισέπραξε ένα χαστούκι από τον ηγούμενο. Τότε ο Άγιος έπεσε στα πόδια του ηγουμένου και άρχισε να ζητάει από αυτόν συγγνώμη. Αυτό κατέπληξε τόσο πολύ τον ηγούμενο, ώστε και αυτός να πέσει στα πόδια του επισκόπου και να ζητήσει συγχώρηση.

Ο Άγιος αξιώθηκε πολλά οράματα. Αναφέρουμε ένα παράδειγμα: Το 1770, όταν έγραφε το βιβλίο «Περί του αληθινού Χριστιανισμού», είδε το εξής: Στοχαζόταν για τα Πάθη του Χριστού, επειδή του άρεσε πολύ αυτή η ενασχόληση. Έτσι λοιπόν καθόταν πάνω στο κρεβάτι του απέναντι από τον πίνακα με τα Πάθη του Χριστού. Και ξαφνικά βρέθηκε σε έκσταση και είδε το Χριστό να κατεβαίνει πληγωμένος και ματωμένος από το σταυρό και να πλησιάζει τον Τύχωνα. Τότε εκείνος με συμπόνια και δάκρυα έπεσε στα πόδια του και άρχισε να τα φιλάει, φωνάζοντας: Και Εσύ, Σωτήρ μου, έρχεσαι σ' εμένα;

Μια φορά το 1755 ο ηγούμενος της Μονής αρρώστησε σοβαρά. Επί τρεις ημέρες έχασε τις αισθήσεις του, ακόμη και την αναπνοή του, και όταν συνήλθε, ρώτησε τους παρόντες, που βρίσκεται. Μετά συγκέντρωσε τους μοναχούς και τους διηγήθηκε αυτό που είχε δει. Είπε ότι τον οδήγησαν σε θαυμαστούς τόπους και του έδειξαν όλα τα έργα του, με τα οποία αμάρτησε ενώπιον του Θεού. Και μετά άκουσε μια λεπτή φωνή που του έλεγε: *«Δι' ευχών της Παναγίας και των ιερομαρτύρων Μωϋσή και Ανδρέα του Στρατηλάτη σου χαρίζεται η ζωή. Ο τόπος αυτός θα δοξασθεί από ένα Αγίο μου».*

Τέλος της ζωής

Ο Άγιος Τύχων όλη τη ζωή του ήταν άρρωστος. Και τελικά εξαντλήθηκε εντελώς από τις αρρώστιες του. Ο Θεός με θαυματουργό τρόπο του αποκάλυψε την ημέρα της αποδημίας του, ετοιμάστηκε, όπως πρέπει, και κοιμήθηκε με ειρήνη τη 13η Αυγούστου του 1783.

Ο ίδιος είχε γράψει στη διαθήκη του να τον θάψουν στην νότια πλευρά της εκκλησίας κοντά στην είσοδο κάτω από μια πλάκα, την οποία είχε ετοιμάσει ο ίδιος. Έτσι ήθελε να πατάει ο καθένας που θα μπαίνει στην εκκλησία τον τάφο του. Όμως ο τότε επίσκοπος της Βορόνεζ, ο οποίος επίσης λεγόταν Τύχων, από σεβασμό στον Άγιο έδωσε εντολή να τον θάψουν στο ιερό του ναού. Έτσι τελείωσε η ζωή ενός μεγάλου, σχεδόν συγχρόνου μας, Αγίου της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Η μνήμη του Αγίου τιμάται από την Εκκλησία μας τη 13η Αυγούστου.

Β' Από τους καρπούς του συγγραφικού του έργου

Ο Άγιος Τύχων είναι ένας από τους πολυγραφότερους εκκλησιαστικούς συγγραφείς της Ρωσίας. Έγραψε έργα ποιμαντικά, οικοδομητικά, κατηχητικά, ερμηνευτικά και καταλυκτικά. Επίσης έχουν καταγραφεί πολλές ομιλίες του. Τα πιο γνωστά του έργα είναι «Θησαυροί πνευματικοί» (1770) και «Περί του αληθινού Χριστιανισμού» (1776). Ως παράδειγμα του συγγραφικού του έργου παραθέτουμε τρία ποιήματά του που έχουν έντονα καταλυκτικό χαρακτήρα.

1. Ο Χριστός προσκαλεί την αμαρτωλή ψυχή.

Γιατί με εγκατέλειψες, ω άνθρωπε;
Γιατί αποστράφηκες από τον αγαπήσαντά σε;
Γιατί πάλιν ενώθηκες με τον εχθρό μου;

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<http://alopsis.gr>

Θυμήσου πως κατέβηκα για σένα από τους ουρανούς.
Θυμήσου πως έγινα για σένα σάρκα.
Θυμήσου πως γεννήθηκα για σένα από την Παρθένο.
Θυμήσου πως έγινα για σένα βρέφος.
Θυμήσου πως ταπεινώθηκα για σένα.
Θυμήσου πως εφτώχυνα για σένα.
Θυμήσου πως έζησα για σένα επί της γης.
Θυμήσου πως υπέμεινα για σένα διωγμούς.
Θυμήσου πως αποδέχτηκα, για σένα,
τις κακολογίες,
τις ύβρεις,
τις ατιμώσεις,
τις πληγές,
τους εμπτυσμούς,
τους κολαφισμούς,
τις κοροϊδίες
και τις καταδίκες.
Θυμήσου πως για σένα «μετά ανόμων ελογίσθην».
Θυμήσου πως για σένα έλαβα τον ατιμωτικό θάνατο.
Θυμήσου πως για σένα ενταφιάστηκα.
Κατέβηκα από τους ουρανούς
για να σε ανεβάσω στους ουρανούς.
Ταπεινώθηκα
για να σε υψώσω.
Επτώχευσα
για να σε πλουτίσω.
Ατιμάστηκα
για να σε δοξάσω.
Πληγώθηκα
για να σε ζωντανέψω.
Εσύ έκανες την αμαρτία,
και Εγώ πήρα αυτή την αμαρτία επάνω μου.
Εσύ φταις,
και Εγώ εκτελέστηκα.
Εσύ είσαι οφειλέτης,
και Εγώ πλήρωσα το χρέος.
Εσύ καταδικάστηκες σε θάνατο,
και Εγώ πέθανα για σένα.
Με προσέλκυσε να το κάνω η αγάπη μου,
η ευσπλαχνία μου.
Δεν μπόρεσα να αντέξω να υποφέρεις,
ευρισκόμενος σε τόση δυστυχία.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<http://alopsis.gr>

Και εσύ περιφρονείς αυτήν την αγάπη μου;
Αντί αγάπης μου ανταποδίδεις το μίσος.
Αντί Εμένα αγαπάς την αμαρτία.
Αντί να με υπηρετείς
υπηρετείς τα πάθη σου.
Αλλά τι βρήκες σε Μένα που θα ήταν άξιο προς αποφυγή;
Γιατί δεν θέλεις να έρθεις σ' Εμένα;
Αναζητάς καλό για τον εαυτό σου;
Κάθε καλό το έχω Εγώ.
Αναζητάς την μακαριότητα;
Κάθε μακαριότητα την έχω Εγώ.
Αναζητάς την ομορφιά;
Τι υπάρχει πιο όμορφο από Μένα;
Αναζητάς την ευγένεια;
Ποιος είναι πιο ευγενής από τον Υιό του Θεού
και την Παρθένο;
Αναζητάς το υψηλό;
Τι είναι πιο υψηλό από το Βασιλέα των ουραनों;
Αναζητάς την δόξα;
Ποιος είναι πιο ένδοξος από Μένα;
Αναζητάς τον πλούτο;
Όλα τα πλούτη βρίσκονται σε Μένα.
Αναζητάς τη σοφία;
Εγώ είμαι η Σοφία του Θεού.
Αναζητάς την φιλία;
Ποιος είναι φιλικότερος από Μένα,
που έδωσα την ψυχή μου για όλους;
Αναζητάς την βοήθεια;
Ποιος μπορεί να σε βοηθήσει εκτός από Μένα;
Αναζητάς τον γιατρό;
Ποιος μπορεί να σε θεραπεύσει εκτός από Μένα;
Αναζητάς την αγαλλίαση;
Ποιος θα σου την δώσει εκτός από Μένα;
Αναζητάς την παρηγοριά μέσα στις θλίψεις σου;
Ποιος θα σε παρηγορήσει εκτός από Μένα;
Αναζητάς την ησυχία;
Σ' εμένα θα βρεις την ησυχία για την ψυχή σου.
Αναζητάς την ειρήνη;
Εγώ είμαι η ειρήνη της ψυχής.
Αναζητάς τη ζωή;
Εγώ έχω πηγή ζωής.
Αναζητάς το φως;

Εγώ είμαι το φως του κόσμου.
Αναζητάς την αλήθεια;
Εγώ είμαι η αλήθεια.
Αναζητάς την οδό;
Εγώ είμαι η οδός.
Αναζητάς τον οδηγό στον Ουρανό;
Εγώ είμαι ο πιστός οδηγός.
Λοιπόν, γιατί δεν θέλεις να έρθεις σ' Μένα;
Δεν τολμάς να με πλησιάσεις;
Ποιος αλήθεια είναι πιο ευπρόσιτος από Μένα;
Φοβάσαι να Με παρακαλείς;
Πότε, αλήθεια, αρνήθηκα να πραγματοποιήσω κάτι, όταν Με παρακάλεσαν με πίστη;
Δεν σου επιτρέπουν οι αμαρτίες;
Όμως Εγώ πέθανα για τους αμαρτωλούς.
Στενοχωριέσαι για το πλήθος των αμαρτιών σου;
Αλλά η ευσπλαχνία μου είναι πιο μεγάλη.
«Δεύτε προς Με πάντες οι κοπιώντες και πεφορτισμένοι, καγώ αναπαύσω υμάς».

2. Αναστεναγμοί της αμαρτωλής ψυχής προς τον Χριστόν Υιόν του Θεού.

«Εξάγαγε εκ φυλακής την ψυχήν μου
του εξομολογήσασθαι τω ονόματί σου».
Ιησού Υιέ Θεού, ελέησόν με.
Έλξε με για να σε πλησιάσω.
Είμαι κρατούμενος στη φυλακή, Κύριε, και με περιβάλλει το σκοτάδι. Είμαι δεμένος
με πολλά δεσμά σιδερένια και δεν έχω ανακούφιση. Λύσε τα δεσμά μου, για να
καταστώ ελεύθερος. Δίωξε το σκοτάδι, για να δω το Φως σου. Εξάγαγέ με από τη
φυλακή για να σε πλησιάσω.
Δώσε μου τα ώτα να σε ακούω.
Δώσε μου τους οφθαλμούς να σε βλέπω.
Δώσε μου τη γεύση να σε γευτώ.
Δώσε μου την όσφρηση να σε οσφραίνομαι.
Δώσε μου τα πόδια να έρθω σ' Εσένα.
Δώσε μου τα χείλη να μιλάω για Σένα.
Δώσε μου την καρδιά να σε φοβάμαι και να σε αγαπώ.
«Οδήγησόν με, Κύριε, τη οδώ σου και πορεύσομαι εν τη αληθεία σου».
Επειδή είσαι η οδός, η αλήθεια και η ζωή.
Πάρε από μένα το δικό μου και δώσε μου το θέλημά σου να ποιώ το θέλημά σου το
αγαθό.
Πάρε από μένα το παλαιό και δώσε μου το καινούργιο.
Πάρε από μένα την καρδιά την πέτρινη και δώσε μου την καρδιά την σάρκινη,
που θα σε αγαπάει,

θα σε τιμάει,
θα σε παρακολουθεί.
Δώσε μου οφθαλμό να δω την αγάπη σου.
Δώσε μου οφθαλμό να δω την ταπείνωσή σου, για να την παρακολουθήσω.
Δώσε μου οφθαλμό να δω την πραότητα και την υπομονή σου, για να τις παρακολουθήσω.
Πες λόγο και θα γίνουν τα πάντα.
Επειδή ο λόγος σου είναι πράξη.
«Πιστεύω, βοήθει μου τη απιστία».
Ιησού Υιέ Θεού, ελέησόν με.
Να είσαι τροφή και ποτό της ψυχής μου.
Να είσαι πηγή για τη διψώσα ψυχή μου.
Να είσαι φως για τη σκοτισμένη ψυχή μου.
Να είσαι παρηγοριά μέσα στις θλίψεις μου.
Να είσαι αγαλλίαση στη λύπη μου.
Να είσαι λύτρωση στην αιχμαλωσία μου.
Να είσαι ειρήνη και ησυχία έναντι της κακής συνειδήσεώς μου.
Να είσαι σοφία έναντι της αφροσύνης μου.
Να είσαι προστάτης έναντι των συκοφαντών μου.
Να είσαι δικαιοσύνη έναντι των αμαρτιών μου.
Να είσαι αγιασμός έναντι της ακαθαρσίας μου.
Να είσαι νίκη έναντι των εχθρών μου.
Να είσαι ασπίδα έναντι των διωκόντων με.
Να είσαι ειρηνοποιός έναντι του θυμού του Θεού.
Να είσαι θυσία για τις αμαρτίες μου.
Να είσαι ισχύς μου στην αδυναμία μου.
Να είσαι ζωή έναντι του θανάτου μου.
Να είσαι συμβουλή έναντι της αγνοίας μου.
Να είσαι δύναμη έναντι της εξαντλήσεώς μου.
Να είσαι αιώνιος Πατήρ για μένα τον ορφανό.
Να είσαι Δικαστής έναντι των αδικούντων με.
Να είσαι Βασιλιάς έναντι της διαβολικής βασιλείας.
Να είσαι οδηγός στις οδούς μου.
Να είσαι υπερασπιστής μου την ώρα του θανάτου μου.
Να είσαι προστάτης μου μετά τον θάνατό μου.
Να είσαι η αιώνιά μου ζωή μετά την ανάστασή μου.
Ιησού Υιέ Θεού, ελέησόν με.
«Δος δόξαν τω ονόματί σου», και εμοί την αιώνιαν σωτηρίαν.
«Μη ημίν, Κύριε, μη ημίν αλλ' η τω ονόματί σουδος δόξαν».
Αμήν.

3. Πνευματικόν μαρτύριον.

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<http://alopsis.gr>

Α' Τι είναι είδωλο;

Είναι η αμαρτία.

Β' Τι είναι ειδωλολατρικός ναός;

Είναι η καρδιά που αγαπά την αμαρτία.

Γ' Ποιος είναι ειδωλολάτρης;

Είναι ο άνθρωπος που αγαπά την αμαρτία.

Δ' Τι είναι ειδωλολατρία;

Είναι το να αγαπά κανείς τα πάθη.

Ε' Τι είναι αγώνας των μαρτύρων;

Είναι η αντίδραση στην αμαρτία.

ΣΤ' Ποιος είναι βασανιστής;

Είναι το κακό σύνθημα.

Ζ' Ποιοι είναι υπηρέτες του βασανιστή;

Είναι οι λογισμοί που οδηγούν στην αμαρτία.

Η' Τι είναι διάφορα βασανιστήρια;

Είναι ο αδιάκοπος αγώνας κατά των λογισμών.

Θ' Τι είναι άρνηση του Χριστού;

Είναι η επιθυμία της αμαρτίας.

Ι' Τι είναι θυσία στο είδωλο;

Είναι η πραγματοποίηση της αμαρτίας.

Όποιος αντιδρά σ' όλα αυτά, είναι μάρτυρας χωρίς αίμα.

(Πηγή: Περιοδικό "Θεοδρομία", Έτος Ε - Τεύχος 1 - Ιανουάριος - Μάρτιος 2003)